

Asia: VN/18153/2021

## **Lausuntopyyntö koskien Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan valtion maalle perustettavia luonnonsuojelualueita**

### **Lausunnonantajan lausunto**

**Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään**

Lausunto Räkäsuon luonnonsuojelualueen metsästyskäytöstä

Vastaanottaja: Ympäristöministeriö

Viite: Diaarinumero VN/18153/2021

Lausunnon antaja: Pyhänsivun metsästysseura ry

Lausunnon antajan yhteyshenkilö: Heino Vimpari

Pyhänsivun Metsästysseura ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunnon Pohjois-Pohjanmaalle perustettavista luonnonsuojelualueista.

Aiemmat lausunnot ja keskustelutilaisuudet

Pyhänsivun metsästysseura ry on antanut yhteisen kirjallisen lausunnon muiden räkäsuon luonnonsuojelualueen vaikutusalueella toimivien metsästysseurojen kanssa 23.4 2018 ja osallistunut

17.4 2018 Limingassa pidettyyn keskustelutilaisuuteen ja kertonut tilaisuudessa Power Point esityksen välityksellä kattavasti seuran toiminnasta.

## Seura ja sen metsästysvuokrasopimukset

Metsästys on Pohjois-Pohjanmaalla ja Muhoksella erittäin suosittu luontoharrastus. Pyhänsivun metsästysseura ry:llä on noin 80 jäsentä ja seuran jäsenten lisäksi seuralle vuokrattuja alueita hyödyntävät vuosittain noin 20 seuran jäsenten vierasta tai vieraslupalaista. Seuran jäsenistö koostuu pääasiassa paikallisista metsästysseuran alueella asuvista tai joskus asuneista ihmisistä sekä heidän jälkeläisistään sekä Oulujoki Oy:n/Fortum Oyj:n Muhoksen toimisteen ja Metsäntutkimuslaitoksen henkilöstöstä tai heidän perheen jäsenistä. Seurassa on naisjäseniä sekä nuoria. Seura järjestää 5-10 vuotiaille lapsille kesäisin eräkerhoa jossa opetellaan mm. jokamiehen oikeuksia ja luonnossa liikkumista. Metsästys on luontoharrastus, joka siirtyy sukupolvelta toiselle ja sillä on jatkuvuutta. Seuran jäsenet tekevät merkittävän määrän talkoo- ja luonnonhoitotyötä haitallisten vieraslajien pyynnillä, riistakolmiolaskennoilla, riistanruokinnalla ja suurriistan virka-apu tehtävissä sekä suurpetohavaintojen keräämisessä ja tallentamisessa Tassu järjestelmään.

Suurin osa jäsenistöstä harrastaa pienriistan metsästystä mikä on erittäin merkittävä ihmisiä liikuttava luontoharrastuksen muoto. Hirvieläinten lisäksi tärkeimpinä metsästettävinä pienriistalajeina ovat olleet metsäkanalinnut, metsäjänis ja vesilinnut sekä metsähanhi. Seuralla on voimassa olevat metsästysvuokrasopimukset 39588 ja 39589 Räkäsuon luonnonsuojelualue-esityksessä olevista alueista Suomen valtion (Metsähallitus) kanssa sekä maastoliikennelupa osalle aluetta. Lisäksi seuralla on muutamia luonnonsuojelualueita koskevia metsästysvuokrasopimuksia Ely:n kanssa. Osa Räkäsuon alueesta on metsähallituksen lupamyyntialuetta, johon kaikilla metsästyskortin omaavilla on mahdollisuus ostaa pienriistalupia.

Räkäsuon luonnonsuojelualueesta suurin osa, eli noin 2 000 ha kohdistuu Pyhänsivun metsästysseura ry:lle vuokrattuun alueeseen ja sisältää merkittävän määrän yli 500 ha metsätalouskäytössä olleita kankaita, joihin on nyt tuotettu rajoituksia, jotka perustuvat Räkäsuon natura-alueen soidensuojelualueen tyyppitykseen. Jos valmisteilla olevaan suojelualueeseen tulee asetusluonnoksessa mainittuja rajoituksia, se vaikuttaa erittäin haitallisesti paikallisten ihmisten tärkeimpään luontoharrastukseen eli metsästyksen. Rajoitukset heikentävät myös luonnonsuojelualueen ympärillä ja sisällä olevien yksityisten kiinteistöjen metsästyskäyttöä. Lisäksi rajoitukset vaikuttaisivat erittäin merkittävästi seuran ja paikallisten ihmisten hallinnassa olevien eräkämppien käyttöön ja arvoon.

Pyhänsivun metsästysseura ry:llä on oma historiikki, johon kerätty tietoa alueen metsästykseseen liittyvästä historiasta. Metsästys on ollut kalastuksen ohella yksi tärkeä osa ravinnon hankintaa ja ihmisten selviytymistä 1900- luvun alkupuolella. Osalla seuran jäsenistä juuret johtavat luonnonsuojelualueen keskellä olevaan Sarviselkään, jossa on synnytty ja asuttu pysyvästi 1960-luvulle asti. Suurin osa jäsenistä on lähtöisin Pyhänsivun kylältä Oulujokivarresta. Aikoinaan kyläläiset omistivat Häikiön yhteismetsän, joka myytiin metsäntutkimuslaitokselle, pitkäjänteiseen metsäntutkimustyö tarkoitukseen tutkimusalueeksi. Metsästyksellä on alueella erittäin pitkät perinteet, jotka ovat jatkuneet paikallisten ihmisten keskuudessa usean sukupolven ajan. Nykypäivänä metsästys on luontoharrastus, jossa ravinnon hankinta ei ole tärkeässä roolissa. Luontoharrastuksena metsästyksessä tärkeintä on liikunta ja luonnosta nauttiminen. Osa nauttii myös yhdessä tekemisestä ja harrastus onkin yksi harvoista kyläläisiä yhdistävistä tekijöistä.

### Räkäsuo ja luonnonsuojelu

Natura-aineiston mukaan ”Räkäsuo on aapasuon lisäksi keidassuon sisältävä Pohjanmaan-Kainuun aapasuovyöhykkeen suo. Maalaji on pääosin turve. Aapasuoalueella esiintyy rimpinevoja, kalvakkanevoja ja karuja rämeitä. Räkäsuoalue on laajana ja luonnontilaisena suokokonaisuutena merkittävä. Alueella on hyvin edustettuna karu suokasvillisuus. Lintulajisto, etenkin kahlaajalajisto, on monipuolinen. Räkäsuoalueen suoyhdistymä on selvästi soidensuojelun perusohjelman tasoa.”

Räkäsuoalueen pinta-ala on 2631 ha mutta siitä on mukana luonnonsuojelualueessa vain noin 1800 ha. Itse räkäsuoalue (800 ha), jonka ympärille natura-alue on muodostettu, ei ole mukana luonnonsuojelualueessa vaan sen ulkopuolella. Ko 800 ha alueella metsästys on sallittu kaikelle riistalle .

Räkäsuoalue on hieno erämaa-alue, joka on säilynyt suoalueiden osalta luonnontilaisena. Vaikka alue on pääosin vaikeakulkuista suota niin alueen natura-alueen ulkopuolinen osa sisältää laajoja yhtenäisiä metsätaloustalouksissa olleita kankaita yli 500 ha (Joutenkangas noin 140 ha, Vehmasmaa/Kangaos-Olli alue noin 100 ha, Ahinko/Venäjänniemi/Sarviselän alue noin 150 ha, Kuurimaa noin 110 ha ja Riita-aho noin 25 ha) ja lisäksi lukemattoman määrän suoalueita halkovia kangasjuotteja sekä pieniä kangasmetsäsaarekkeitä. Alueella ei ole muuta virkistyskäyttöä tai luontoharrastajia kuin metsästäjät yksittäisiä marjastajia lukuun ottamatta. Suoalueet ovat niin märkiä, että osan ylittäminen kesällä vaatii marjastajalta pitkät metsäsuorat.

Paikalliset asukkaat ja luontoharrastajat ovat suhtautuneet luonnontilaisen suoalueen suojeluun positiivisesti luovuttamalla omat metsäkiinteistönsä tai niiden natura/luonnonsuojelualueella olevat

kiinteistönosat valtiolle. Alueiden luovuttajille/myyjille on annettu ymmärtää, ettei suojeluhankkeilla ole vaikutusta niillä liikkumiseen tai muuhun virkistys tai monikäyttöön, varsinkaan metsästysoikeuteen alueella. Tähän asti metsästysoikeuksien saaminen myydyille tiloille on toiminut luvatusi, mutta nyt julkaistun asetusluonnoksen rajoitukset (metsäkanalinnut, metsäjänis, vesilinnut, metsähanhi) saavat todella pettyneen vastaanoton ja toivomme että näillä lausunnoilla perusteluineen on merkitystä asian käsittelyssä ja epäkohtien korjaamisessa.

#### Luonnonsuojelualueen rajausten vaikutus pienriistan metsästysalueeseen

Muistioloannon P-P suojelualueen perustaminen kohdassa ”4.2 Valtioneuvoston asetuksella säädettävät poikkeukset rauhoitusmääräyksiin” on maininta ”Osalla asetuksella perustettavista suojelualueista on hirven metsästyksen lisäksi huomattavaa merkitystä pienriistan, erityisesti metsäjäniksen ja eräiden metsäkanalintujen metsästyksessä. ”.

Räkäsuon luonnonsuojelualueesta noin 2 000 ha kohdistuu Pyhänsivun metsästysseura ry:lle vuokrattuun alueeseen, mikä on noin 35 % seuran pienriistan metsästysalasta. Lisäksi Ely on hankkinut räkäsuon luonnonsuojelualueen ympäristöstä merkittävän määrän (noin 1 000 ha) lisää alueita luonnonsuojelualue varaukseen, joka on tulossa myöhemmässä vaiheessa laajennuksena Räkäsuon luonnonsuojelualueeseen. Seuralla on ko laajennusalueilla oikeus kaikkeen metsästykseseen ja jos asetuksen rajoitukset toteutuvat, pienenee Pyhänsivun metsästysseura ry:n pienriistan metsästykseseen oikeuttava alue alle puoleen nykyisestä. Tämä johtaa pienriistan metsästyspaineen kohdistumiseen jäljelle jäävälle osalle.

Pyhänsivun metsästysseuralle ja sen toiminnalle on huomattavaa merkitystä pienriistan metsästyksestä ja sen sallimisesta Räkäsuon luonnonsuojelualueella.

Luonnonsuojelualue on laajentunut merkittävästi alkuperäisestä natura-alueesta (1800 ha) ja se sisältää yli 500 ha metsätalouskäytössä ollutta kangas/metsämaata sekä lisäksi ojitettuja alueita. Tosin itse natura-alueen ydin räkäsuo ei sisälly luonnonsuojelualueeseen. Luonnonsuojelualue on laajentunut alkuperäisestä natura-alueesta mm Joutenkankaaseen joka on 140 ha kokoinen kanga/metsämaa-alue, jossa seuralla on omalla kiinteistöllä oleva kämpä jonka ensisijainen käyttö on toimia pienriistametsästäjien tukikohtana. Kämpän kovin käyttäjäryhmä ovat pienriistametsästäjistä metsäkanalintujen ja metsäjänisten metsästäjät sekä metsähanhen metsästäjät. Metsästysseuralla on myös metsähallituksen vuokratontilla natura-alueen ulkopuolelle sijoittuva kaikille luonnossa liikkujille avoin eräkämpä, jota hyödynnetään myös hirven ja pienriistan metsästyksen tukikohtana. Eräkämpä sijaitsee Vehmasmaan kankaassa, jonka pinta-ala on noin 100 ha. Vehmasmaan metsät ovat olleet metsätalouskäytössä ja ympäröivät rämeet on aikoinaan ojitettu. Seuralla on maastoliikennelupa kämpän huoltoon ja ylläpitoon.

Lisäksi seuran jäsenillä ja paikallisilla ihmisillä on luonnonsuojelualueen sisällä useita eräkämppejä omilla kiinteistöillä, jotka toimivat pääasiassa pienriistan metsästyksen tukikohtana.

Seura ja sen jäsenet ovat investoineet pitkäjänteisesti kämppeihin ja niiden ylläpitoon merkittävän määrän rahaa. Pyhänsivun metsästysseuran kannalta on erityisen tärkeää, että pienriistan metsästysoikeus säilyy seuralle vuokratuilla kiinteistöillä Räkäsuon luonnonsuojelualueella, jotta seuran pienriistan metsästysalue ei romahtaisi ja seuran/paikallisten ihmisten kämpille olisi tarkoituksen mukaista käyttöä jatkossakin.

Yksi epäkohta luonnonsuojelualueiden rajoitusten tuottamisessa on ollut menetelmä, jolla pienriistaa koskevat lajikohtaiset rajoitukset on tuotettu ja yleistetty lähes kaikille pohjois-Pohjanmaan suojelualueille natura-alueen tyyppityksen (SPA/SCA) mukaan. Natura-alueet on aikoinaan perustettu soidensuojelua sekä sen lajistoa varten ja ovatkin pääasiassa suoaluetta. Räkäsuon luonnonsuojelualueen osalta Räkäsuon luonnonsuojelualueen ulkopuolelle jää itse Räkäsuon alue noin 800 ha natura-alue, jonka ympärille koko natura-alue on rakennettu ja johon alueen tyyppitykset pohjautuvat! Luonnonsuojelualueen ulkopuolelle jäävä Räkäsuon natura-alue on paikallisten metsästäjien käytössä kaikelle riistalle nyt ja myös jatkossa.

Luonnonsuojelualueen rajoituksia tuottanut menetelmä on johtanut hyvin epäoikeudenmukaisiin ja perusteettomiin rajoitusesityksiin, jotka kohdistuvat myös merkittäviin kangasalueisiin. Natura-alueet ovat vain osa suojelualuetta, eivätkä ole kokonaisuudessaan mukana itse luonnonsuojelualueessa. mutta natura-alueesta tuotetulla tyyppitiedolla (SPA/SCA) on suunniteltu rajoitukset koko suojelualueelle. Natura-alueen ulkopuoliset alueet sisältävät myös merkittävän määrän (yli 500 ha) kankaita tai kangasmaasaarekkeitä, joihin nyt yleistetään soidensuojelualueen tyyppitietoa.

Räkäsuon luonnonsuojelualueen kokonaispinta-alasta 2 809 ha, josta natura-alueen pinta-ala on vain 1 842 ha. Natura-alueen ulkopuolinen luonnonsuojelualue sisältää merkittävän määrän laajoja kankaita ja kangasmaastoa, joille ei tulisi missään nimessä yleistää perusteettomia rajoituksia soidensuojelualueen tyyppityksen mukaan.

Lisäksi räkäsuon luonnonsuojelualueeseen on hankittu jo nyt merkittävä määrä (1 000 ha) uutta luonnonsuojelualuevaraukseen tarkoitettua aluetta, joka ei ole vielä mukana tässä asetuksessa ja perustettavassa luonnonsuojelualueessa. Luonnonsuojelualueen myöhemmin laajetessa natura-alueen suhteellinen osuus edelleen pienenee mikä lisää epäkohdan merkitystä sekä sen vaikutusta pyhänsivun metsästysseuran ja metsästysharrastavien paikallisten ihmisten oikeuksiin.

Hirven metsästyksen osalta muistioloennoksen kohdassa ”4.2 Valtioneuvoston asetuksella säädettävät poikkeukset rauhoitusmääräyksiin” on maininta ”Suojelualueiden perustaminen siten, että ainoastaan hirvenajo olisi mahdollista, olisi laajoilla suojelualueilla käytännössä mahdotonta. Nämä seikat puoltavat hirvenmetsästyksen laajaa sallimista Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelualueilla.”.

Hirven metsästyksen esitys sisältää laajan hirvenmetsästysoikeuden, eli metsästyksen kaikki muodot (myös koirametsästys) ja hirven ampumisen suojelualueella sekä koirien koulutuksen ja koetoiminnan.

Hirven metsästyksen osalta seuralla ei ole muutosvaateita. Luonnonsuojelualueella on jonkin verran olemassa olevia metsästyksen turvallisuutta parantavia hirvitorneja sekä valmiita kulku-uria, jotka tulee huomioida sopimuksissa.

### Metsäkanalintujen metsästys

Metsäkanalintujen (Teeri, Metso, Pyy) kanta on Pyhänsivun metsästyseura alueella hyvä ja kannan kestävydestä huolehditaan monilla eri keinoilla. Seuran alueella on riistakolmio, joka sijoittuu suurelta osin luonnonsuojelualueelle ja sen lasketaan 2 kertaa vuodessa. Laskennasta saatujen tulosten perusteella metsästystä on rajoitettu tarvittaessa seuran omilla rauhoituksilla ja kiintiöillä. Lisäksi Suomen riistakeskus säätelee metsäkanalintujen metsästysaikoja riistakolmiolaskentatulosten pohjalta, jotta lintukannat säilyvät elinvoimaisina. Räkäsuo soveltuu sijaintinsa, muun käytön ja ympäristönsä/ominaispiirteiden puolesta hyvin kiväärillä tapahtuvaan latvalinnustukseen, jota voidaan toteuttaa alueella turvallisesti.

Suojelualueella ja sen ympäristössä metsästetään aktiivisesti pienpetoja ja haitallisia vieraslajeja. Pienriistan ja erityisesti metsäkanalintujen metsästysoikeus motivoi metsästäjiä pienpetojen aktiiviseen metsästykseseen sekä riistakolmiolaskentoihin.

Emme löydä mitään perustetta sille, että metsäkanalintujen metsästyksestä olisi haittaa suojelualueelle tai haittaa mikä heikentäisi luonnonsuojelualueen perustamistarkoitusta tai haittaa mikä heikentäisi siellä esiintyvien lajien suojeluarvoa tai aiheuttaisi haittaa alueen muulle käytölle.

Asetusluonnoksessa mainitut SPA-alueet ja niille suunniteltu metsäkanalintujen metsästyksen kieltäminen ei ole tarpeellista ja se poikkeaa Pohjois-Pohjanmaan eteläosiin 2017 valtioneuvoston asetuksella perustettujen luonnonsuojelualueiden asetuksessa (644/2017) noudatetusta linjauksesta.

Valtioneuvoston Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelualueiden perustamisen asetusluonnoksen muistioloonnoksessa todetaan, että perustettavien luonnonsuojelualueiden metsästystä koskevat linjaukset on sovitettu noudattamaan Pohjois-Pohjanmaan eteläosiin 2017 valtioneuvoston asetuksella perustettujen luonnonsuojelualueiden asetuksessa (644/2017) noudatettuja ratkaisuja, koska maantieteellisesti perustettavat suojelualueet ovat hyvin lähellä perustettuja suojelualueita ja luonteeltaan samantyyppisiä. Pohjois-Pohjanmaan eteläosiin 2017 valtioneuvoston asetuksella perustettujen luonnonsuojelualueiden asetusmuistiossa on tuotu esiin, että asetuksella on pyritty sovittamaan yhteen alueella olevien Natura 2000 lintudirektiivin mukaisten erityissuojelualueiden suojeluarvojen turvaamistavoitteet alueella tapahtuvan metsästyksen kanssa. Esimerkiksi kanalintujen metsästys on valtioneuvoston asetuksella säädetty mahdolliseksi useammalla lintudirektiivin mukaisella erityisalueella, joilla on merkitystä muutonaikaisena levähdys- ja ruokailualueena, vesilintujen pääasiallisen muuttoajan jälkeen 20.9. alkaen.

Metsäkanalintujen metsästys tulisi sallia myös ”Räkäsuon” luonnonsuojelualueella. Muutonaikaisilla levähdys- ja ruokailualueilla metsästyksen aloitusajankohta voidaan rajoittaa alkamaan 20.9 kuten P-P eteläosien osalta on toteutettu.

Asetusluonnoksessa pyyn metsästys olisi kielletty. Pyykanta alueilla on riistakolmio ym tiedon pohjalta hyvä. Pyyn metsästys tulisi sallia myös ”Räkäsuon” luonnonsuojelualueella.

Asetusluonnoksessa riekon metsästys on kielletty. Riekkokanta on seuran riistakolmiolaskentatietojen ja maastossa tehtyjen havaintojen perusteella kohtalainen ja sitä tullaan todennäköisesti metsästämään tulevaisuudessa. Riekon elpymistä edesauttavat alueella tehdyt ojien tukkimiset ja muut ennallistamistoimet. Riekon metsästys tulisi sallia ”Räkäsuon” luonnonsuojelualueella

#### Metsäjänis ja rusakko

Metsäjänis on hirven ja metsäkanalintujen jälkeen alueen yksi yleisimmistä ja merkittävimmistä metsästettävistä lajeista.

Valtioneuvoston asetusluonnoksessa oleva metsästyksen kieltäminen SPA-alueella ei ole perusteltua. Metsäjäniksen ja rusakon metsästyksen kieltäminen SPA-alueilla poikkeaa myös osin Pohjois-Pohjanmaan eteläosiin 2017 valtioneuvoston asetuksella perustettujen luonnonsuojelualueiden asetuksessa (644/2017) noudatetusta linjauksesta. Metsäjäniksen ja rusakon metsästämisen salliminen näillä alueilla olisi yhdenmukainen Pohjois-Pohjanmaan eteläisen osan luonnonsuojelualueiden metsästyksen suhteen.

Metsästysseurat rajoittavat kiintiöillä ja rauhoitusalueilla metsäjäniksen ja rusakon metsästystä kannan ollessa alhainen.

Metsäjäniksen ja rusakon metsästys tulisi sallia ”Räkäsuon” luonnonsuojelualueella

## Metsähanhen metsästys

Räkäsuon alue on metsähanhien pesimäaluetta ja alueella onkin pitkät perinteet metsähanhen metsästyksessä. Metsähanhen metsästys suoalueilla on metsästysmuoto, jossa saaliin saaminen on erittäin epätodennäköistä ja kyseessä on erittäin haastava luontoharrastus, joka tulee olla mahdollista myös tulevaisuudessa. Suomen riistakeskus säätelee metsähanhen metsästystä alueellisilla ja ajallisilla rajoituksilla sekä saaliskiintiöillä. Metsähanhen metsästys on ollut Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella kiellettyä vuosina 2014–2019. Metsästystä on sallittu vuonna 2020 osassa Lapin maakuntaa ja metsähanhelle on asetettu yhden linnun kiintiö. Ennen metsästyksen sallimista on tehty laajat selvitykset, joiden perusteella kanta on todettu sellaiseksi, että tarkkaan säännelty ja rajattu metsästys on mahdollista. On hyvin todennäköistä, että metsähanhen metsästys ns. lapin mallilla alkaa myös Pohjois-Pohjanmaalla lähivuosina.

Suoalueilla tapahtuva metsähanhen metsästys ei vaaranna tai heikennä lajin elinvoimaisuutta mutta antaa monelle pienriistan metsästäjälle upeita luontoelämyksiä. Metsähanhen metsästys tulisi sallia ”Räkäsuon” luonnonsuojelualueella.

## Heinäisorsa, tavi ja telkkä

Asetusluonnoksessa vesilintujen metsästys olisi kielletty. Pohjois-Pohjanmaan eteläosiin 2017 valtioneuvoston asetuksella perustettujen luonnonsuojelualueiden asetuksessa (644/2017) sallittiin sinisorsan, tavin ja telkän metsästys joillain alueilla, joissa vesilinnustuksella on ollut merkitystä. Luonnonsuojelualue sisältää vesialueita joihin seuralla on vesilintujen metsästysoikeus. Oisavanjärvi on seuralle vuokrattu iso vesilintu alue, johon tuleva luonnonsuojelualue rajoittuu. Muita merkittäviä vesilintualueita ovat heinäoja ja sen varret. Vesilintuja pesii tulevilla luonnonsuojelualueella runsaasti ja niitä myös metsästetään aktiivisesti. Vesilintujen pesinnän turvaamiseksi alueella metsästetään aktiivisesti pienpetoja ja erityisesti minkkiä ja supikoiraa.

Heinäorsan, tavin ja telkän metsästys tulisi sallia ”Räkäsuon” luonnonsuojelualueella

## Pienpetojen ja haitallisten vieraslajien metsästys

Alueella on metsästetty/pyydystetty aktiivisesti kaikkia pienpetoja ja haitallisia vieraslajeja monilla eri menetelmillä. Näätä on yksi yleinen metsästettävistä pienpedoista. Seura on osallistunut ”Seis supikoiralle” projektiin, luovuttamalla kaksi elävänä pyydystettyä supikoiraa pannoitettavaksi seurantaa varten.

Minkki viihtyy erityisesti Heinäojassa, Oisavanjärvessä, Joutenojassa ja Joutenjärvessä, joista pyydetään vuosittain merkittävä määrä minkkejä.

Ketun metsästys tapahtuu ajavalla koiralla, sekä loukkujen ja jalkanarun avulla.

Asetuksessa ketun, minkin ja supikoiran metsästys/pyynti ajaksi on asetettu 20.9-31.3 välinen aika. Tehokkaan metsästyksen takaamiseksi, lajien metsästys tulisi olla sallittua riistakeskuksen asettamilla aikarajauksilla. Ketun metsästys tulisi olla sallittua 1.8-14.4. Tämä mahdollistaisi myös ketun jalkanarulla tapahtuvan metsästyksen, joka tapahtuu pääasiassa keväällä.

Haitallisia vieraslajeja (minkki ja supikoira) tulisi pystyä pyydystämään läpi vuoden, ilman aikarajoituksia. Lintujen muutonaikaisilla levähdys- ja ruokailualueilla metsästyksen aloitusajankohta voidaan rajoittaa alkamaan 20.9 kuten P-P eteläosien osalta on toteutettu.

Riista ym lintujen pesinnän, poikuetuoton positiivisen kehityksen kannalta tulee pienpetojen (kettu) ja haitallisten vieraslajien (supikoira, minkki) metsästyksen lisäksi sallia myös nädän metsästys.

## Suurpetojen metsästys

Räkäsuon luonnonsuojelualueen Muhoksen ja Utajärven kunnan alueen kiinteistöt ovat olleet metsähallituksen myöntämässä Ilveksen metsästyksen alueluvassa eli ilveksen metsästys on ollut alueella mahdollista.

Asetusluonnoksessa suojelualueilla ei ole sallittu suurpetojen metsästystä, eikä asiaa ole huomioitu muistiossa. Suurpedot ovat Suomessa kaikki tiukasti suojeltuja ja niiden metsästämistä säädellään metsästyslain 41 §:n ja 41 a §:n sekä luontodirektiivin 1992/43/ETY perusteella. Suurpetojen poikkeuslupien myöntämistä säädellään metsästyslainsäädösten lisäksi valtioneuvoston asetuksella metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista (452/2013). Asetuksen 4 §:n 1 momentin mukaan poikkeuslupa voidaan myöntää vain sille rajatulle alueelle, jolla metsästyslain 41 a—41 d §:ssä säädetyt poikkeuslupan myöntämisedellytykset täyttyvät.

Poikkeuslupien myöntämiseksi vaaditaan erityisiä perusteita. Jos ongelmaan ei löydetä muuta tyydyttävää ratkaisua, eikä poikkeuslupapyynti haittaa suotuisan suojelun tasoa, voidaan poikkeuslupa myöntää painavin perustein suurpedon tappamiseen. Suurpedon poikkeuslupa käy läpi tiukan arvioinnin, joten ankara oikeudellinen sääntely edistää suurpetojen suojelua.

Sellaisissa tilanteissa, joissa poikkeuslupa on myönnetty ja on tarkoituksena tietyn yksilön pyydystäminen, pyyntiä ei tulisi hankaloittaa kieltämällä suojelualueilla pyynti.

Räkäsuon luonnonsuojelualueella tulee sallia suurpetojen metsästys ja riistakeskuksen myöntämien häirintälupien käyttö.

#### Metsäkauris

Metsäkauriskanta on kasvanut merkittävästi viimeisten vuosien aikana, ja ne aiheuttavat vahinkoja etenkin metsätaloudelle. Ilmaston lämpenemisen myötä metsäkauriskanta tulee kasvamaan entisestään.

Metsäkauriin metsästys tulisi sallia ”Räkäsuon” luonnonsuojelualueella

#### Kanadanmajava

Asetusluonnoksessa ei huomioida kanadanmajavan metsästystä. Heinäjoessa ja Oisavanjärvessä on olemassa oleva kanadanmajavakanta, jonka vahinkojen ja tuhojen torjunta sekä ehkäisy tulee mahdollistaa metsästyksellä. Vahingot/tuhot voivat kohdistua suojelualueella oleviin teihin, rumpuihin ja rakennuksiin sekä luonnonsuojelualueen läheisyydessä tai sisällä oleviin talousmetsiin sekä muuhun yksityisten ihmisten omaisuuteen. Ongelmaa on ratkottu metsästyksen avulla ja sen tulee olla myös jatkossa mahdollista ilman poikkeuslupamenettelyä.

Kanadanmajavan metsästys tulisi sallia ”Räkäsuon” luonnonsuojelualueella

#### Vieras/tulokaslajien metsästys

Alueella liikkuu myös villisikoja ja valkohäntäpeuroja, joiden metsästyspaine tulee kasvamaan tulevaisuudessa koska ilmaston lämpeneminen myötä niiden kanta tulee kasvamaan Pohjois-Pohjanmaalla.

Räkäsuon luonnonsuojelualueella tulee mahdollistaa kanadanmajavan lisäksi myös villisian ja valkohäntäpeuran metsästys.

#### Koirien koulutus ja koe toiminta

Aluetta on käytetty erilaisiin koirien (hirvi, seisovat ja haukkuvat lintukoirat) koulutus ja koetoimintaan sekä pelastuskoirien koulutukseen.

#### Luonnonhoitotyöt ja tekniset apuvälineet

Erilaiset riistan- ja luonnonhoitotyöt tulisi sallia alueella myös jatkossa. Esimerkiksi vesilintujen pönttöjen ja muiden pesälaitteiden rakentaminen, vieminen maastoon ja huoltaminen tulee sallia. Nuolukivien vieminen olemassa oleville paikoille tulisi olla mahdollista sekä teknisten apuvälineiden kuten riistakameroiden tai laukaisulähettimien käyttö pienpetojen ja haitallisten vieraslajien metsästyksessä.

#### Ihmisten tasapuolinen ja tasa-arvoinen kohtelu suojelualueilla

Kuten lausunnossa on jo mainittu, valtioneuvoston asetus Pohjois-Pohjanmaan maakunnan eteläosien luonnonsuojelualueista mahdollistaa pienriistan metsästyksen Räkäsuota vastaavilla SPA lintudirektiivin alueilla. Kansalaisten yhdenvertaisen ja tasapuolisen kohtelun turvaamiseksi tulee teeren, metson, pyyn, metsäjäniksen, rusakon ja vesilintujen (heinäsorsa, tavi, telkkä) metsästys sallia myös tulevilla Räkäsuon luonnonsuojelualueella. Kyseiset lajit eivät ole uhanalaisia eikä niiden metsästyksestä ole haittaa luonnonsuojelualueelle eikä metsästys heikennä alueen tai lajien suojeluarvoa.

Rajoituksista aiheutuu ihmisten eriarvoista kohtelua luonnonsuojelualueen sisällä sekä kunnassa olevien eri suojelualueiden välillä.

#### Asetuksen vaikutukset Pyhänsivun metsästysseuraan ja paikallisiin ihmisiin

Luonnonsuojelualueen muodostaminen ja siihen natura-alueesta tuotetut rajoitukset ovat mielestämme erikoisia ja osin täysin perusteettomia. Erikoista on myös se, että perustettavaan Räkäsuon luonnonsuojelualueeseen ei kuulu itse Räkäsuon tai sen ympäristö, vaikka se on itsessään koko natura-alueen ydin, jonka tiedoista metsästystä koskevat rajoitukset on tuotettu. Ko Räkäsuon alueella metsästys on sallittua koska sen omistaa muu taho kuin Suomen valtio.

Suunnitellut luonnonsuojelualueet ovat Pyhänsivun metsästysseura ry:n pienriistan metsästyskäytössä olevasta kokonaisalasta noin 35 % ja ovat siten pinta-alallisesti erittäin merkittävän iso kokonaisuus, joilla tulisi säilyttää mahdollisimman monipuolinen metsästyskäyttö. Lisäksi tulevilla (tällä hetkellä tiedossa noin 1 000 ha) suojelualueen laajennuksilla on suora vaikutus Pyhänsivun metsästysseuraan koska alueet ovat seuralle vuokrattuja kaikkeen metsästyksen.

Seuralla ja paikallisilla ihmisillä on omistuksessa tai hallinnassa useita metsästyskämppejä, jotka sijoittuvat suojelualueiden sisälle ja ovat tarkoitettu pääasiassa pienriistan metsästäjien käyttöön. Osa kämpistä on avoimia kaikille luontoharrastajille. Luonnonsuojelualueiden metsästysoikeuden sisällöllä on erittäin iso vaikutus seurojen ja ihmisten toimintaan nyt ja tulevaisuudessa.

Jos valmisteilla olevalle suojelualueelle tulee asetusluonnoksessa mainittuja metsästysrajoituksia, se vaikuttaa haitallisesti paikallisten ja lupa-aluetta käyttäneiden ihmisten metsästysharrastukseen, mutta myös ympäröivien ja osin suojelualueen sisällä olevien yksityisomistuksessa olevien alueiden metsästyskäyttöön. Lisäksi se aiheuttaisi yksittäisille seuroille tai ihmisille merkittäviä heikennyksiä alueiden ja olemassa olevien rakennusten ym. tehtyjen investointien hyödyntämiseen. Asetuksen heikennykset kohdistuisivat pääasiassa pienriistan metsästäjiin, eli kärsijöinä ovat suurin osa metsästäjistä.

Heikennysten seurauksena pienriistan metsästäjien tekemä talkootyö vieraspetojen pyynnissä ja riistakolmiolaskennan toteutuksessa tulisi laskemaan tai päättämään kokonaan luonnonsuojelualueen osalta.

Pyhänsivun metsästysseura ry:n näkemyksen mukaan pienriistan metsästys ei haittaa luonnonsuojelualueiden käyttöä tai heikennä niiden suojelu tai muuta arvoa, joten metsästys tulee sallia mahdollisimman usean lausunnon perustellun lajin osalta koko alueella. Luonnonsuojelualueiden muu käyttö tai alueiden arvo ei vaarannu metsästyksestä, ja metsästys on hyvin yhteensovitettavissa muuhun käyttöön. Osan lajeista kuten metsäkanalintujen metsästyksen aloitusajankohtaa voidaan lykätä tarvittavilla alueilla, kuten P-P eteläosan luonnonsuojelualueille on toteutettu.

Metsästäjiä luontoharrastajina ja seuroja paikallisina toimijoina, tulee kohdella tasapuolisesti, riippumatta luonnonsuojelualueen sijainnista kunnassa, maakunnassa tai ajankohdasta, jolloin suojelualue on perustettu. Myös luonnonsuojelualueen tai natura-alueen sisällä tulisi ihmisiä kohdella tasapuolisesti.

Tässä asetusluonnoksessa tasapuolinen kohtelu ei toteudu pienriistan osalta millään tasolla. Ei suojelualueen sisällä eikä kunnan tai maakunnan alueella.

Lisätietoja tarvittaessa seuran puheenjohtajalta tai varapuheenjohtajalta.

Pyhänsivun metsästysseura ry:n johtokunnan puolesta

Heino Vimpari

Vimpari Heino  
Pyhänsivun Metsästysseura ry